

NAKLADATELSTVÍ ROMEO



W I L L I A M
S H A K E S P E A R E

ZKROCENÍ
ZLÉ ŽENY

THE TAMING
OF THE SHREW

Zkrocení zlé ženy spadá do raného období Shakespearovy tvorby. Odhaduje se, že hra vznikla někdy před rokem 1594, a podle některých komentátorů jde vůbec o první komedii (ne-li dokonce o první hru), kterou Shakespeare napsal. Traduje se o ní, že jako literární výtvar nepatří k nejzdařilejším, ale na divadle představuje skoro vždy zaručený úspěch. Úspěšnost této komedie je z velké části dána tím, že si zde autor zvolil téma věčné a věčné – vztah mezi mužem a ženou, boj mezi pohlavími, a vtělil ho do atraktivní podoby divadelní frašky. Literární stránka je pak do značné míry určena právě zřetelem k dané formě. V počátcích své tvorby si Shakespeare s potěchou vyzkoušel různé žánry. V této hře je jistě více dramatikem než básníkem, ale už zde se projevil jako mistr svého řemesla, který dokonale spojuje různorodé motivy a stavební prvky hry v harmonický celek a nasvětčuje pro nás její téma objevně a aktuálně i přes propast více než čtyř staletí.

Dobové představy o postavení muže a ženy ve společnosti lze demonstrovat na dvou textech, z nichž Shakespeare dokonce ve své hře volně cituje: prvním je tehdy populární anonymní balada o hádavé ženě, kterou její manžel zbičovanou a nahou zašije do nasolené koňské kůže a nechává ji tam, dokud žena nezkrotne, druhým je **Kniha obecných modliteb**, breviář anglikánské církve, hlásající zásadu, že žena je muži vždy povinována láskou, úctou a poslušností. Přestože jde o dokumenty zcela odlišné, jedno mají společné – přisuzují ženě ve společnosti podřadné postavení. Shakespeare ve své komedii vskutku ukazuje, jak se ze vzteklé Káči pod vlivem „krotitelského umění“ Petrucciova stává milující a poslušná Kačenka, ochotná se nakonec před svým mužem hluboce pokořit. Zároveň však tento zdánlivě jednoznačný výklad zpochybňuje a obrací na hlavu. V Shakespearově humanistickém pojetí a díky autorově schopnosti postihovat lidské typy s nebývalou plasticitou přerůstá zdánlivě mizogynská fraška ve hru mnohem obsažnější, složitější, a přitom o nic méně veselou a bujarou. Vysmíváno tu ovšem není nakonec to či ono pohlaví, ale obecně lidská hloupost, jalovost a neupřímnost, a naopak je tu oslavován člověk obdařený zdravým rozumem a schopný opravdového citu.

Je zajímavé si uvědomit, jakými prostředky Shakespeare této objek-

tivizace dosahuje. Jako u řady pozdějších svých her vychází už zde z klasických pramenů, látku aktualizuje a obohacuje dalšími dějovými rovinami, přičemž vzájemným zrcadlením postav, dějů a motivů vyjevuje ústřední téma hry.

Princip „hry ve hře“ je navozen už předehrou, která diváka zavádí do bezprostřední blízkosti Shakespearova rodiště, do warwického hrabství. (Místní i osobní jména obsažená v předehře svádějí některé komentátory k domněnce, že nevznikla-li hra ještě za Shakespearova pobytu v rodném Stratfordu nad Avonou, pak musela být napsána krátce po jeho příchodu do Londýna, tedy někdy v rozmezí let 1585–1592, kdy o okolnostech Shakespearova života není nic známo.) Příběh opilého žebráka, kterého bohatý šlechtic z žertu načas promění ve vznešeného pána a nechává před ním hereckou družinu sehrát divadlo, slouží jako rámec komedie, a navíc v parodické nadsázce předznamenává řadu jejích motivů: hádku muže a ženy, manipulaci silnějšího se slabším, proměny identity spojené s protiklady zdání a skutečnosti či vznešeného a nízkého. Typy podobné dráteníku Christopheru Slyovi jistě Shakespeare dobře znal z osobní zkušenosti, motiv záměny žebráka za pána se v různých obměnách vyskytoval již od **Pohádek tisíce a jedné noci**. Rámcový příběh ale není uzavřen. Postavám předehry patří už pouze krátký výstup v polovině prvního jednání, kdy se Christopher Sly, tentokrát jako divák, opět nakrátko

probere ze spánku, načež se nadobro ze hry vytratí. (Dodnes se vedou spory o to, zda takový byl autorův záměr, nebo zda se část textu nedochovala.) Hlavní, burleskní příběh o „krocení Kateřiny“ má svůj původ v domácím folkloru. Přestože ho Shakespeare s vervou špikuje divácky vděčnými scénkami, jako je rozbíjení loutny o hlavu nápadníka, výstup kloboučníka a krejčího, dialog o slunci a měsíci, opěvování starce jako půvabné dívenky i konečná sázka o to, či žena je poslušnější (často jde o scény převzaté ze starších pramenů), Petruccio se nikdy (na rozdíl od folklorních zpracování látky) neuchyluje k vyloženému násilí. Spíše než krotitelem je učitelem, který svou hranou hrubostí nastavuje Kateřině zrcadlo. Kontrastně k hlavnímu ději pak rozvíjí autor vedlejší, romantickou zápletku Lucenzia a Bianky, jejímž podkladem byla italská humanistická komedie Ludovika Ariosta **Záměny (I Suppositi, 1509)**, volně přeložená do angličtiny Georgem Gascoignem (**Supposes, 1566**). Odtud Shakespeare převzal příběh dívky, kterou chce její otec provdat za bohatého starce. Mladý šlechtic, do dívky zamilovaný, si prohodí role se svým sluhou, který vystupuje jako falešný nápadník, zatímco jeho pán v přestrojení za sluhu má k dívce volný přístup. Shakespeare si od Ariosta vypůjčil rovněž trik

s falešným otcem, stejně jako dramatické vyvrcholení hry při příchodu skutečného otce. Pominul však skutečnost, že Polynesta, předchůdkyně Bianky, byla těhotná, a vyhnul se i romantickému happy endu, podle něhož se ze sluhu vyklube dlouho postrádaný syn urozeného, byť nastrčeného otce. Zato do hry jako dalšího nápadníka symetricky vepsal Hortensia a jeho vdovičku.

Kontrastování a zrcadlení obou příběhů je důmyslné jak v kresbě postav, tak v kompozici. Romanticky klišovitý Lucenzio vstupuje do děje na první pohled zamilovaný až po uši, bojuje o svou lásku cestami pokoutními a prostředky ryze praktickými, aby po svatbě rozčarován zjistil, že jeho Biančička zdaleka není tak milá a roztomilá, jak si všichni mysleli. Realistický a živelný Petruccio se chce naopak ženit pro peníze, ale v otevřených bouřlivých střetech s podobně temperamentní Kateřinou si neomylně a neodvratně razí cestu k vzájemnému respektu a lásce. (Cestu, kterou z kompozičního hlediska pozoruhodně lemují čtyři zcela rozdílné polibky.) Oba příběhy mají přitom společného jmenovatele, jímž je téma vlastní snad všem Shakespearovým hrám: protiklad skutečnosti a zdání, života a divadla. Vždyť většina hlavních postav tu v tomto několikanásobném divadle na divadle hraje nějakou roli a teprve na konci masky spadnou, pravda se vyjeví a paradoxně se ukáže, že všechno je jinak. Právě v tuto chvíli se ujímá slova Kateřina a přednáší svůj proslav plný ženské pokory, své vyznání poslušnosti svému pánu a muži. Tímto slavně neslavným monologem Shakespeare dokonale zrušil divadelní iluzi a vykročil z jeviště do hlediště. Najednou tu totiž před diváky nestojí jen Kateřina – postava divadelní hry, ale především představitelka ženského pohlaví. Je zbytečné se ptát, jak vážně sám Shakespeare její slova myslel. Rozhodující je, jak je Kateřina říká: zda se zmoudřelou odevzdaností té, která poznala, kde je její místo, nebo s ironickým výsměchem zpupným pánům tvorstva, které lze tak snadno oklamat hranou pokorou, či snad se vzdorným a sarkastickým zoufalstvím ponížené a ponižované ženy. Shakespeare není ani mizogyn, ani feministka, nedává jednoznačné odpovědi. Dokáže ale s nebyvalou jasnoživotností poukázat na otázky, které si lidé kladli a kladou, co svět světem stojí.

JIŘÍ JOSEK

THE TAMING
OF THE SHREW

ZKROCENÍ
ZLÉ ŽENY

DRAMATIS PERSONAE

CHRISTOPHER SLY, a tinker
HOSTESS
LORD
PAGE
} persons in the Induction
Hunters, players and servants.

BAPTISTA MINOLA, a wealthy citizen of Padua
VINCENTIO, a wealthy citizen of Pisa
LUCENTIO, son of Vincenzio, in love with Bianca
PETRUCCIO, a gentleman of Verona, suitor to Katherina
GREMIO } suitors to Bianca
HORTENSIO }
TRANIO } servants to Lucentio
BIONDELLO }
GRUMIO } servants to Petruccio
CURTIS }
PEDANT
KATHERINA } daughters to Baptista
BIANCA }
WIDOW
TAILOR
HABERDASHER
Servants.
Scene: Padua, and Petruccio's country house.

OSOBY

KRYŠPÍN KOUMES, dráteník
HOSPODSKÁ
ŠLECHTIC
PANOŠ
} osoby Předehry
Lovci, herci a sloužící.

BATTISTA MINOLA, bohatý měšťan z Padovy
VINCENZO, bohatý měšťan z Pisy
LUCENZIO, Vincenzův syn, zamilovaný do Bianky
PETRUCCIO, veronský šlechtic, Kateřinin nápadník
GREMIO } Biančini nápadníci
HORTENSIO }
TRANIO } Lucenziovi sloužící
BIONDELLO }
GRUMIO } Petrucciovi sloužící
KURT }
STARÝ PÁN
KATEŘINA } Battistovy dcery
BIANKA }
VDOVA
KREJČÍ
KLOBOUČNÍK
Sloužící.
Místo děje: Padova a Petrucciův venkovský dům.

INDUCTION

SCENE 1.

BEFORE AN ALEHOUSE ON A HEATH.

Enter beggar, Christopher Sly, and Hostess.

SLY I'll feeze you, in faith.

HOSTESS A pair of stocks, you rogue.

SLY You're a baggage. The Slys are no rogues. Look in the Chronicles – we came in with Richard Conqueror, therefore paucas pallabris, let the world slide. Sessa! 5

HOSTESS You will not pay for the glasses you have burst?

SLY No, not a denier. Go by, Saint Jeronimy! Go to thy cold bed and warm thee.

HOSTESS I know my remedy, I must go fetch the thirdborough.

Exit.

SLY Third or fourth or fifth borough, I'll answer him by law. I'll not budge an inch, boy. Let him come, and kindly. 10

He falls asleep.

Horns sound. Enter a Lord from hunting, with his train.

LORD Huntsman, I charge thee, tender well my hounds. Breathe Merriman – the poor cur is embossed – And couple Clowder with the deep-mouthed brach. 15
Saw'st thou not, boy, how Silver made it good
At the hedge corner, in the coldest fault?
I would not lose the dog for twenty pound.

1. HUNTER Why, Belman is as good as he, my lord. He cried upon it at the merest loss, 20
And twice today picked out the dullest scent.
Trust me, I take him for the better dog.

LORD Thou art a fool. If Echo were as fleet I would esteem him worth a dozen such. 25
But sup them well, and look unto them all.
Tomorrow I intend to hunt again.

PŘEDEHRA

SCÉNA 1.

PŘED HOSPODOU NA VŘESOVIŠTI.

Vystoupí žebrák Kryspín Koumes a Hospodská.

KOUMES Já tě praštím, ženská!

HOSPODSKÁ Sám sebou praštíš, mezuláne!

KOUMES Nic nevíš, babo. Koumesové nejsou mezuláni, ale Angličani. Koukni se do kronik! My přišli už s praotcem Dobyvatelem. Takže ať se točí svět! Jedeme dál! 5

HOSPODSKÁ Tak ty mi nezaplatíš všechno to sklo, co jsi rozflákal?

KOUMES Správně, ani střep! A proto: Odejdi, satane, do hajan! A hlavně nohy v teple.

HOSPODSKÁ Já vím, kam půjdu. Pro četníka, a ten ti to spočítá.

Odejde.

KOUMES A třeba dva četníky i s početnicí. Ať si přijdou, 10
na mě si nepřijdou. Poženu to třeba až k soudu
a zase bude dobře.

Ulehne a usne.

Lesní roby. Vystoupí Šlechtic s družinou.

ŠLECHTIC Říkám ti, chlape, dej na ty psy pozor! Klauna nech odpočinout. Sotva leze. 15
A k feně místo něho přivaž Mraka.
Viděl jsi Skota, jak se u těch keřů
chytl už dávno vystydlého sledu?
Za dvacet liber bych ho neprodal.

1. LOVEC Řek bych, že Zvon je, pane, stejně dobrej. 20
Ten drží stopu, i když je jak led,
a dneska dvakrát zvěřil sotva závan.
Věřte mi, tenhle pes je jasně lepší.

ŠLECHTIC Hlupáku, kdyby Echo získal rychlost, 25
za dvacet takových ho nevyměním.
Dobře je nakrm! Všem dej vrchovatě!
Zítřka si zase vyrazíme na lov.

INDUCTION/1

1. HUNTER I will, my lord.
 LORD (*Seeing Sly*) What's here?
 One dead, or drunk? See, doth he breathe?
2. HUNTER He breathes, my lord. Were he not warmed with ale 30
 This were a bed but cold to sleep so soundly.
 LORD O monstrous beast! How like a swine he lies.
 Grim death, how foul and loathsome is thine image.
 Sirs, I will practise on this drunken man.
 What think you: if he were conveyed to bed, 35
 Wrapped in sweet clothes, rings put upon his fingers,
 A most delicious banquet by his bed,
 And brave attendants near him when he wakes –
 Would not the beggar then forget himself?
1. HUNTER Believe me, lord, I think he cannot choose. 40
2. HUNTER It would seem strange unto him when he waked.
 LORD Even as a flatt'ring dream or worthless fancy.
 Then take him up, and manage well the jest.
 Carry him gently to my fairest chamber,
 And hang it round with all my wanton pictures. 45
 Balm his foul head in warm distilled waters,
 And burn sweet wood to make the lodging sweet.
 Procure me music ready when he wakes
 To make a dulcet and a heavenly sound,
 And if he chance to speak be ready straight, 50
 And with a low submissive reverence
 Say 'What is it your honour will command?'
 Let one attend him with a silver basin
 Full of rose-water and bestrewed with flowers;
 Another bear the ewer, the third a diaper, 55
 And say 'Will't please your lordship cool your hands?'
 Someone be ready with a costly suit,
 And ask him what apparel he will wear.
 Another tell him of his hounds and horse,
 And that his lady mourns at his disease. 60
 Persuade him that he hath been lunatic,
 And when he says he is, say that he dreams,
 For he is nothing but a mighty lord.
 This do, and do it kindly, gentle sirs.
 It will be pastime passing excellent, 65
 If it be husbanded with modesty.

PŘEDEHRA/1

1. LOVEC Jak račte, Milosti.
 ŠLECHTIC (*Uvidí Koumese*) Co je to tady?
 Mrtvola, nebo opilec? Je živý?
2. LOVEC Dýchá, Milosti. Pivo zahřívá ho, 30
 a proto spí jak kotě i v tý slotě.
 ŠLECHTIC Odporná stvůra! Leží tu jak vepř.
 Smrti, jak ubohé se jeví tvoje zdání!
 Pánové, udělám s ním hokus pokus. 35
 Co byste řekli, kdyby tenhle žok
 procitl v krásném loži, v hedvábí,
 na rukou prsteny a kolem jídlo
 a pití a sluhové v pozoru?
 Nebyl by tenhle drban z toho janek?
1. LOVEC Opravdu, pane, byl by z toho pař. 40
2. LOVEC Vzbudil by se a žasnul, co se děje.
 ŠLECHTIC Zda slastně sní, či pomateně bdí.
 Zvedněte ho a nepokazte žert!
 V nejlepší komnatě ho uložte,
 rozvěste po zdech svůdné obrazy, 45
 hlavu mu vykouvejte v parfému
 a jalovcem vykuřte celou místnost.
 Až vzbudí se, ať spustí muzika
 nějakou božkou, rajskou melodii,
 a jen co promluví, ať už jste u něj, 50
 a uctivě, oddaně šveholte:
 „Co ráčí přát si Vaše Urozenost?“
 Jeden mu vnucujte stříbrnou mísu
 s růžovou vodou posypanou kvítím,
 druhý ať drží džbán a třetí ručník. 55
 „Přeje si Vaše Milost smočít ručku?“
 Další ať přijde s přenádherným rouchem
 a nabízí mu dnešní garderóbu,
 jiný ať mluví o jeho psech, koních,
 a jak se jeho lady tuze trápí 60
 pro jeho, s prominutím, pomatenost.
 Když řekne, že je zdrav, plačte, že blouzní
 a myslí si, že není to, co je –
 vznešený lord. Hrajte to přesvědčivě,
 a udržíte-li tu správnou míru, 65
 utržíte nadmíru legrace.

INDUCTION/1

1. HUNTER	My lord, I warrant you we will play our part As he shall think by our true diligence He is no less than what we say he is.	
LORD	Take him up gently, and to bed with him; And each one to his office when he wakes. <i>Servingsmen carry Sly out. Trumpets sound.</i> Sirrah, go see what trumpet 'tis that sounds. <i>Exit a Servingman.</i> Belike some noble gentleman that means, Travelling some journey, to repose him here. <i>Enter a Servingman.</i> How now? Who is it?	70
SERVINGMAN	An't please your honour, players	75
LORD	That offer service to your lordship. Bid them come near. <i>Enter players.</i> Now fellows, you are welcome.	
PLAYERS	We thank your honour.	
LORD	Do you intend to stay with me tonight?	
1. PLAYER	So please your lordship to accept our duty.	80
LORD	With all my heart. This fellow I remember Since once he played a farmer's eldest son. 'Twas where you wooed the gentlewoman so well. I have forgot your name, but sure that part Was aptly fitted and naturally performed.	85
2. PLAYER	I think 'twas Soto that your honour means.	
LORD	'Tis very true. Thou didst it excellent. Well, you are come to me in happy time, The rather for I have some sport in hand Wherein your cunning can assist me much. There is a lord will hear you play tonight; But I am doubtful of your modesties Lest, over-eyeing of his odd behaviour – For yet his honour never heard a play – You break into some merry passion, And so offend him; for I tell you, sirs, If you should smile he grows impatient.	90 95
1. PLAYER	Fear not, my lord, we can contain ourselves Were he the veriest antic in the world.	

PŘEDEHRA/1

1. LOVEC	Milosti, budeme tak přirození, že naše oddanost ho v jeho očích povýší na to, co mu zrovna řeknem.	
ŠLECHTIC	Jemně ho zvedněte a šup s ním na lože. Až probudí se, at' jste připraveni! <i>Koumes je odnesen. Fanfáry.</i> Chlapče, jdi zjistit, kdo to přichází! <i>Odejde Sloužící.</i> Nějaký šlechtic na cestách si zřejmě chce tady u nás chvíli odpočinout. <i>Vystoupí Sloužící.</i> Tak kdopak je to?	70
SLOUŽÍCÍ	Herci, Milosti.	75
ŠLECHTIC	Přišli vám nabídnout své služby. At' vstoupí! <i>Vystoupí herci.</i> Vítejte, přátelé.	
HERCI	Děkujem, vzácný pane.	
ŠLECHTIC	Přišli jste zahrát? Pobudete s námi?	
1. HEREC	Zahrajem rádi, přejete-li si.	80
ŠLECHTIC	Z celého srdce. Toho znám! Tys hrál v jedné hře sedlákova syna. Skvěle jsi sváděl jistou urozenou dámu. Už nevím, jak ses jmenoval, ta role ti ale padla jako ulitá.	85
2. HEREC	Myslíte zřejmě Sota, Milosti.	
ŠLECHTIC	Sota. Máš pravdu. Hrál ho znamenitě. Přišli jste v pravou chvíli, pánové. Tím spíš, že já tu chystám představení, k němuž váš talent může skvěle přispět. Dnes večer budete hrát před pánem, který se možná začne chovat divně. Spoléhám na vás, že se ovládnete a nebudete se mu za to smát. Ten vzácný člověk nezná divadlo a jakýkoli úsměšek či posměch by ho moh ranit, na smrt urazit.	90 95
1. HEREC	Může se třeba stavět na hlavu, s námi to nehne, pane. Budte klidný.	

INDUCTION/1

LORD	<i>(To a Servingman)</i>	
	Go, sirrah, take them to the buttery	100
	And give them friendly welcome every one.	
	Let them want nothing that my house affords.	
	<i>Exit one with the players.</i>	
	<i>(To a Servingman)</i>	
	Sirrah, go you to Barthol'mew, my page,	
	And see him dressed in all suits like a lady.	
	That done, conduct him to the drunkard's chamber	105
	And call him 'madam', do him obeisance.	
	Tell him from me, as he will win my love,	
	He bear himself with honourable action	
	Such as he hath observed in noble ladies	
	Unto their lords by them accomplished.	110
	Such duty to the drunkard let him do	
	With soft low tongue and lowly courtesy,	
	And say 'What is't your honour will command	
	Wherein your lady and your humble wife	
	May show her duty and make known her love?'	115
	And then with kind embracements, tempting kisses,	
	And with declining head into his bosom	
	Bid him shed tears, as being overjoyed	
	To see her noble lord restored to health,	
	Who for this seven years hath esteemed him	120
	No better than a poor and loathsome beggar.	
	And if the boy have not a woman's gift	
	To rain a shower of commanded tears,	
	An onion will do well for such a shift,	
	Which, in a napkin being close conveyed,	125
	Shall in despite enforce a watery eye.	
	See this dispatched with all the haste thou canst.	
	Anon I'll give thee more instructions.	
	<i>Exit a Servingman.</i>	
	I know the boy will well usurp the grace,	
	Voice, gait, and action of a gentlewoman.	130
	I long to hear him call the drunkard husband,	
	And how my men will stay themselves from laughter	
	When they do homage to this simple peasant.	
	I'll in to counsel them. Haply my presence	
	May well abate the over-merry spleen	135
	Which otherwise would grow into extremes.	
	<i>Exeunt.</i>	

PŘEDEHRA/1

ŠLECHTIC	<i>(Ke Sloužícímu)</i>	
	Tak dobře. Ty je odveď do kuchyně	100
	a každému dej pěkné přivítání.	
	Ať mají vše, co můj dům nabízí.	
	<i>Odejde Sloužící s herci.</i>	
	<i>(K jinému Sloužícímu)</i>	
	Skoč za Bartolomějem, ať se ihned	
	vyšňoří za dámu. Pak odvedeš ho	
	do komnaty, kde vyspává ta bečka.	105
	A klaň se před ním, oslovuj ho „madam“.	
	Musí se chovat tak, jak vidá dámy	
	chovat se ke svým pánům: vznešeně	
	a jemně. Chápeš? Vyříd' mu to. Jestli	
	to zvládne, vyslouží si moji vděčnost.	110
	Ať před tím kořalou se nakrucuje,	
	lahodným hláskem sladce cvrliká:	
	„Co poroučí můj pán a velitel,	
	abych mu já, poslušná ženuška,	
	prokázat směla oddanost a lásku?“	115
	Pak ať ho objímá a svůdně líbá,	
	hlavu mu klade na prsa a štká	
	radostí nad tím, že se její manžel	
	konečně zotavil – po sedmi letech,	
	kdy chudák trpěl mylnou představou,	120
	že není nic než odpudivý žebrák.	
	A jestli ten kluk nemá ženský dar	
	prolévat slzy, kdy si poručí,	
	stačí mu cibulka, kterou když dá	
	si do ubrousku a pak na oči	125
	pokradmu přiloží, hned bude brečet.	
	Zaříd' to všechno, a co nejrychleji!	
	Potom si přijď pro další pokyny.	
	<i>Odejde Sloužící.</i>	
	Už vidím, jak můj panoš skvěle zvládne	
	grácií dámy, její hlas i krok,	130
	Slyším, jak říká tomu měchu „drahý“,	
	až sluhové se zalykají smíchy,	
	že musí posluhovat vandrákovi.	
	Radši tam půjdu. Snad má přítomnost	
	jim nedovolí být moc rozpustilí	135
	a smíchem kazit tuhle kratochvíli.	
	<i>Odejdou.</i>	

SCENE 2.

A BEDCHAMBER IN THE LORD'S HOUSE.

Enter aloft Sly, the drunkard, with attendants, some with apparel, basin, and ewer, and other appurtenances; and Lord.

SLY For God's sake, a pot of small ale!

1. SERVANT Will't please your lordship drink a cup of sack?

2. SERVANT Will't please your honour taste of these conserves?

3. SERVANT What raiment will your honour wear today?

SLY I am Christophero Sly. Call not me 'honour' nor 'lordship'. I ne'er drank sack in my life, and if you give me any conserves, give me conserves of beef. Ne'er ask me what raiment I'll wear, for I have no more doublets than backs, no more stockings than legs, nor no more shoes than feet – nay, sometime more feet than shoes, or such shoes as my toes look through the over-leather.

LORD Heaven cease this idle humour in your honour!
O, that a mighty man of such descent,
Of such possessions and so high esteem,
Should be infused with so foul a spirit. 15

SLY What, would you make me mad? Am not I Christopher Sly, old Sly's son of Burton Heath, by birth a pedlar, by education a cardmaker, by transmutation a bearherd, and now by present profession a tinker? Ask Marian Hacket, the fat alewife of Wincot, if she know me not. If she say I am not fourteen pence on the score for sheer ale, score me up for the lying'st knave in Christendom.

Enter a Servingman with a pot of beer.

What, I am not bestraught; here's – *(Drinks)*

3. SERVANT O, this it is that makes your lady mourn. 25

2. SERVANT O, this is it that makes your servants droop.

LORD Hence comes it that your kindred shuns your house,
As beaten hence by your strange lunacy.
O noble lord, bethink thee of thy birth.
Call home thy ancient thoughts from banishment, 30
And banish hence these abject lowly dreams.
Look how thy servants do attend on thee,
Each in his office, ready at thy beck.
Wilt thou have music?

SCÉNA 2.

V LOŽNICI V DOMĚ ŠLECHTICE.

Naboře vystoupí opilec Koumes, sloužící se šatstvem, umyvadlem, džbánem a jinými proprietami a Šlechtic.

KOUMES Proboha živýho, dejte mi pivo!

1. SLOUŽÍCÍ Přeje si Vaše Milost číšku šery?

2. SLOUŽÍCÍ Přeje si Vaše Milost pusinku?

3. SLOUŽÍCÍ Co ráčí si dnes Jeho Lordstvo obléct?

KOUMES Já jsem Kryšpín Koumes, a žádná vaše milost nebo jeho lordstvo. Šery jsem v životě nepil, a když už si mám něco dát, tak radši dršťkovou než pusinku. Na oblečení se mě neptejte, poněvadž já nemám víc kožil než zad, víc nohavic než nohou a víc bot než chodidel a někdy mám víc chodidel než bot, protože mi z těch bot koukají palce. 10

ŠLECHTIC Kéž nebesa vás toho kříže zbaví!
Tak vzácný muž skvělého původu
i postavení, majetku i jména,
je posedlý chorobnou představou. 15

KOUMES Děláte ze mě blázna? Copak nejsem Kryšpín Koumes, starýho Koumese z Buranova syn? Rodem pláteník, vzděláním nádeník, dříve medvěďář, nyní dráteník? Zeptejte se Máry Šenkové, tý tlustý hospodský ze Stratfordu, jestli mě nezná. A jestli vám neřekne, že jí jen za pivo nevisím celých čtrnáct pencí, ať visím, poněvadž pak jsem největší lhář v celým křesťanským světě.

Vystoupí Sloužící s žejdlíkem piva.

Prej chorobná představa! Houbeles! *(Pije)*

3. SLOUŽÍCÍ Toť důvod je, proč vaše lady lká. 25

2. SLOUŽÍCÍ Toť důvod je, proč sloužící jsou smutní.

ŠLECHTIC To proto příbuzenstvo vyhýbá se vašemu domu, šilenství je děsí.
Vznešený pane, vzpamatujte se, svůj rozum přivolejte z vyhnanství a z hlavy vyžeňte ty chiméry! 30
Pohledte na své sluhy, jak se třesou,
jen aby mohli splnit vaše přání.
Toužíte po hudbě?

	<i>Music.</i>	
	Hark, Apollo plays, And twenty caged nightingales do sing.	35
	Or wilt thou sleep? We'll have thee to a couch Softer and sweeter than the lustful bed On purpose trimmed up for Semiramis. Say thou wilt walk, we will bestrew the ground.	
	Or wilt thou ride? Thy horses shall be trapped, Their harness studded all with gold and pearl.	40
	Dost thou love hawking? Thou hast hawks will soar Above the morning lark. Or wilt thou hunt? Thy hounds shall make the welkin answer them And fetch shrill echoes from the hollow earth.	45
1. SERVANT	Say thou wilt course, thy greyhounds are as swift As breathed stags, ay, fleeter than the roe.	
2. SERVANT	Dost thou love pictures? We will fetch thee straight Adonis painted by a running brook, And Cytherea all in sedges hid, Which seem to move and wanton with her breath Even as the waving sedges play with wind.	50
LORD	We'll show thee Io as she was a maid, And how she was beguiled and surprised, As lively painted as the deed was done.	55
3. SERVANT	Or Daphne roaming through a thorny wood, Scratching her legs that one shall swear she bleeds, And at that sight shall sad Apollo weep, So workmanly the blood and tears are drawn.	
LORD	Thou art a lord, and nothing but a lord. Thou hast a lady far more beautiful Than any woman in this waning age.	60
1. SERVANT	And till the tears that she hath shed for thee Like envious floods o'errun her lovely face She was the fairest creature in the world; And yet she is inferior to none.	65
SLY	Am I a lord, and have I such a lady? Or do I dream? Or have I dreamed till now? I do not sleep. I see, I hear, I speak. I smell sweet savours, and I feel soft things. Upon my life, I am a lord indeed, And not a tinker, nor Christopher Sly.	70

	<i>Hraje hudba.</i>	
	Apollo, hrej! Ať dvacet slavíků se rozezpívá.	35
	Či chcete spát? Zde hlavu položte na lůžko hebcí, měkčí, rozkošnější než lůžko nejsvůdnější hetéry. Projít se chcete? Posypem zem květy. Anebo projet? Koně vystrojíme do čabrak z perel, zlata, drahokamů.	40
	Jste přítel sokolnictví? Vaši dravci vylétnou výš než skřivánek. Jste lovec? Máte psy, kteří rozhlaholí nebe a aportují echa z hlubin země.	45
1. SLOUŽÍCÍ	Při štvanicí jsou vaši chrti hbití jak mladý jelen, svižnější než srnec.	
2. SLOUŽÍCÍ	Jste znalec umění? Přinesem obraz, na němž se Adonis u říčky kochá pohledem na Venuši v rákosí, a jako by spíš její dech než vítr rákosím vál a odhaloval krásu.	50
ŠLECHTIC	Ió vám ukážem, dosud co pannu, překvapenu, jatu a znásilněnu. Celý ten skutek věrně vyobrazen.	55
3. SLOUŽÍCÍ	A taky Dafné, jak se dere trním, že nožky zdrásané má do krve, až nad tím pláče chudák Apollón. Slzy a krev jsou obzvlášť vydařené.	
ŠLECHTIC	Jste vzácný člověk, sire, mocný lord, a máte lady, která svojí krásou zastíní všechny v pomíjivém světě.	60
1. SLOUŽÍCÍ	Vždyť dokud obličej jí nezbrázdily žárlivé proudy slz, jež pro vás lila, bývala zosobněním půvabu. A dodnes se jí žádá nevyrovná.	65
KOUMES	Já že jsem lord a mám svou vlastní lady? To se mi zdá? Anebo byl sen tamto? Teď nespím? Nespím. Vidím, slyším, mluvím, cítím tu něco, hmatám hebké věci. Ježkovy oči, určitě jsem lord, a žádnéj dráteník a žádnéj Kryšpín Koumes.	70

INDUCTION/2

	Well, bring our lady hither to our sight, And once again a pot o' th' smallest ale.	
2. SERVANT	Will't please your mightiness to wash your hands? O, how we joy to see your wit restored! O, that once more you knew but what you are! These fifteen years you have been in a dream, Or when you waked, so waked as if you slept.	75
SLY	These fifteen years! By my fay, a goodly nap. But did I never speak of all that time?	80
1. SERVANT	O yes, my lord, but very idle words, For though you lay here in this goodly chamber, Yet would you say ye were beaten out of door, And rail upon the hostess of the house, And say you would present her at the leet, Because she brought stone jugs and no sealed quarts. Sometimes you would call out for Cicely Hacket.	85
SLY	Ay, the woman's maid of the house.	
3. SERVANT	Why, sir, you know no house, nor no such maid, Nor no such men as you have reckoned up, As Stephen Sly, and old John Naps of Greet, And Peter Turf, and Henry Pimpernel, And twenty more such names and men as these, Which never were, nor no man ever saw.	90 95
SLY	Now Lord be thanked for my good amends.	
ALL	Amen. <i>(Sly gets a pot of beer)</i>	
SLY	I thank thee. Thou shalt not lose by it. <i>Enter the Page, as Lady, with attendants.</i>	
PAGE	How fares my noble lord?	
SLY	Marry, I fare well, For here is cheer enough. Where is my wife?	100
PAGE	Here, noble lord. What is thy will with her?	
SLY	Are you my wife, and will not call me husband? My men should call me lord. I am your goodman.	
PAGE	My husband and my lord, my lord and husband; I am your wife in all obedience.	105
SLY	I know it well. <i>(To the Lord)</i> What must I call her?	
LORD	Madam.	
SLY	Al'ce Madam or Joan Madam?	

PŘEDEHRA/2

	Tak dobře. Přiveďte mi moji lady, a navrch ještě jedno malé pivo.	
2. SLOUŽÍCÍ	Ráčí si Vaše Lordstvo umýt ruce? Jak nás to těší, že jste vyběd z bludů a konečně jste, sire, jako dřív. Těch patnáct let jste prožil jako ve snu. Ráno jste vstal, a vlastně spal jste dál.	75
KOUMES	Co? Patnáct let? Panečku, to byl šlofik! A celou dobu jsem nic neřikal?	80
1. SLOUŽÍCÍ	Jakpak by ne! Mluvil jste, ale divně. Například: ležel jste zde, v této síni, a přitom křičel, že vás vyhazují, a nadával nějaké hospodské a vyhrožoval jí, že půjde před soud, protože čepovala špatnou míru. Jindy jste vzdychal po nějaké Betty.	85
KOUMES	Jo, to je děvečka z tý hospody.	
3. SLOUŽÍCÍ	Neznáte, sire, žádnou děvečku a žádnou hospodu a žádné chlapy, které jste volal: Ferry Baskervill a Bobo, Kiki, Hubert, Jimmy Puma a dvacet dalších takovýchhle jmen, co nikdy nepatřila nikomu.	90 95
KOUMES	Pak chválabohu, že jsem z toho venku.	
VŠICHNI	Amen. <i>(Koumes dostane žejdlík piva)</i>	
KOUMES	Díky ti, máš to u mě schovaný. <i>Vystoupí Panoš, převlečený za lady, a sloužící.</i>	
PANOŠ	Jakpak je můj pán dneska naložený?	
KOUMES	No přece dobře jako vždycky. V lihu. Kde je ta moje ženská?	100
PANOŠ	Zde, pane. Čím vám mohu posloužit?	
KOUMES	Když jseš má ženská, proč mi říkáš „pane“? Pánem jsem pro ně. Pro tebe jsem manžel.	
PANOŠ	Můj manžel a můj pán, můj pán a manžel. A já jsem vaše věrná ženuška.	105
KOUMES	No to se ví. <i>(Ke Šlechtici)</i> Jak jí mám vlastně říkat?	
ŠLECHTIC	Mylady, sire.	
KOUMES	Maj lejdy? Kdo?	

INDUCTION/2

LORD	Madam, and nothing else. So lords call ladies.	110
SLY	Madam wife, they say that I have dreamed, And slept above some fifteen year or more.	
PAGE	Ay, and the time seems thirty unto me, Being all this time abandoned from your bed.	
SLY	'Tis much. Servants, leave me and her alone.	115
	<i>Exeunt Lord and attendants.</i> Madam, undress you and come now to bed.	
PAGE	Thrice-noble lord, let me entreat of you To pardon me yet for a night or two, Or if not so, until the sun be set, For your physicians have expressly charged, In peril to incur your former malady, That I should yet absent me from your bed. I hope this reason stands for my excuse.	120
SLY	Ay, it stands so that I may hardly tarry so long. But I would be loath to fall into my dreams again. I will therefore tarry in despite of the flesh and the blood.	125
	<i>Enter a Messenger.</i>	
MESSENGER	Your honour's players, hearing your amendment, Are come to play a pleasant comedy, For so your doctors hold it very meet, Seeing too much sadness hath congealed your blood, And melancholy is the nurse of frenzy. Therefore they thought it good you hear a play And frame your mind to mirth and merriment, Which bars a thousand harms and lengthens life.	
SLY	Marry, I will let them play it. Is not a comonty A Christmas gambold, or a tumbling trick?	135
PAGE	No, my good lord, it is more pleasing stuff.	
SLY	What, household stuff?	
PAGE	It is a kind of history.	
SLY	Well, we'll see't. Come, madam wife, sit by my side And let the world slip. We shall ne'er be younger.	140
	<i>Page sits.</i>	

PŘEDEHRA/2

ŠLECHTIC	Mylady, nic víc. Tak páni zvou své dámy.	110
KOUMES	Hej, stará, mylady, oni tu říkaj, že jsem byl v limbu nejmíň patnáct let.	
PANOŠ	Mně připadalo, že jich bylo třicet, co nesměla jsem s vámi sdílet lože.	
KOUMES	Cože? Tak dlouho? Hoši, jděte pryč! <i>Odejdou Šlechtic a sloužící.</i> Mylady, svlíkni se a hupni ke mně.	115
PANOŠ	Ach, pozvolte mi, trojvznešený pane, posečkat ještě jednu noc či dvě, anebo aspoň do západu slunce. Lékaři výslovně mi přikázali zdržet se toho s vámi obcovat, aby se vám ta nemoc nevrátila. A to vám za to přece nestojí.	120
KOUMES	Že nestojí? Právě že stojí, že už to nevydržím! Ale já to vydržím. Než zas upadnout do těch bludů, to radši ať tělo strádá. <i>Vystoupí Posel.</i>	125
POSEL	Milosti, herci, kteří doslechli se o vašem uzdravení, přišli zahrát pro vaše rozptýlení komedii. Vždyť známo jest, že smutek sráží krev a melancholie zas kalí rozum, proto i lékaři vám vřele radí oddat se veselí, jež čistí mysl, pozvedá ducha, život prodlužuje.	130
KOUMES	No to si nechám líbit. Pumpnákle. A co to jako bude? Něakej mumraj?	135
PANOŠ	Ne, vzácný pane, divadelní kus.	
KOUMES	A proč jen kus? Já to chci vidět všechno!	
PANOŠ	Však uvidíte.	
KOUMES	Sedni si ke mně, moje stará lady! A ať to frčí! Ať se točí svět! <i>Panoš si sedne.</i>	140

ACT I.

SCENE 1.

PADUA. A STREET BEFORE BAPTISTA'S HOUSE.

Enter Lucentio and his man Tranio.

LUCENTIO Tranio, since for the great desire I had
To see fair Padua, nursery of arts,
I am arrived for fruitful Lombardy,
The pleasant garden of great Italy,
And by my father's love and leave am armed 5
With his good will and thy good company,
My trusty servant, well approved in all,
Here let us breathe, and haply institute
A course of learning and ingenious studies.
Pisa, renowned for grave citizens, 10
Gave me my being, and my father first –
A merchant of great traffic through the world,
Vincentio, come of the Bentivolii.
Vincentio's son, brought up in Florence,
It shall become to serve all hopes conceived 15
To deck his fortune with his virtuous deeds.
And therefore, Tranio, for the time I study,
Virtue and that part of philosophy
Will I apply that treats of happiness
By virtue specially to be achieved. 20
Tell me thy mind, for I have Pisa left
And am to Padua come as he that leaves
A shallow plash to plunge him in the deep,
And with satiety seeks to quench his thirst.

TRANIO Mi perdonate, gentle master mine. 25
I am in all affected as yourself,
Glad that you thus continue your resolve
To suck the sweets of sweet philosophy.
Only, good master, while we do admire
This virtue and this moral discipline, 30
Let's be no stoics nor no stocks, I pray,
Or so devote to Aristotle's checks

JEDNÁNÍ I.

SCÉNA 1.

PADOVA. PŘED BATTISTOVÝM DOMEM.

Vystoupí Lucenzio a jeho sluha Tranio.

LUCENZIO Tranio, tolik jsem si vždycky přál
navštívit Padovu, kolébku věd,
a už jsem zde – v rozkvetlé Lombardii,
v té žírné zahradě Itálie,
vyzbrojen laskavostí svého otce, 5
jenž dal mi požehnání a též tebe,
věrný a spolehlivý společníku.
Zde zakotvíme a zde zasvětíme
svůj život studiu a poznání.
Narodil jsem se ve ctihodné Pise, 10
stejně jako můj drahý tatínek,
siňor Vincenzo Bentevolia,
obchodník známý všude ve světě,
ve Florencii jsem získal vzdělání 15
a nyní, abych dostal nadějí
vloženým do mě, musím ozdobit
své předpoklady řadou ctnostných skutků.
Proto se, Tranio, chci zabývat
praktickou aplikací cti a ctnosti 20
co podmínky šťastného života.
Co tomu říkáš? Z Pisy do Padovy
přicházím jako člověk, který z louže
se vrhá do hlubin všech vědomostí
a nenasytně hasí svoji žízeň.

TRANIO Mi perdonate, vzácný pane, i když 25
jsem samozřejmě s vámi zajedno
a těší mě, že nepřešla vás chuť
sát sladkou medovinu moudrosti,
chci pouze poprosit vás, abyste se
tím mokem neopájel přes míru 30
a samou učeností nezblblnul.
Abyste pro přísného Aristotela

As Ovid be an outcast quite abjured.
 Balk logic with acquaintance that you have,
 And practise rhetoric in your common talk. 35
 Music and poesy use to quicken you;
 The mathematics and the metaphysics,
 Fall to them as you find your stomach serves you.
 No profit grows where is no pleasure ta'en.
 In brief, sir, study what you most affect. 40

LUCENTIO Gramercies, Tranio, well dost thou advise.
 If, Biondello, thou wert come ashore,
 We could at once put us in readiness
 And take a lodging fit to entertain
 Such friends as time in Padua shall beget. 45
 But stay a while, what company is this?

TRANIO Master, some show to welcome us to town.
*Enter Baptista with his two daughters, Katherina and Bianca;
 Gremio, a pantaloon, and Hortensio, suitor to Bianca.
 Lucentio and Tranio stand by.*

BAPTISTA Gentlemen, importune me no farther,
 For how I firmly am resolved you know:
 That is, not to bestow my youngest daughter 50
 Before I have a husband for the elder.
 If either of you both love Katherina,
 Because I know you well and love you well
 Leave shall you have to court her at your pleasure.

GREMIO To cart her rather. She's too rough for me. 55
 There, there, Hortensio. Will you any wife?

KATHERINA *(To Baptista)*
 I pray you, sir, is it your will
 To make a stale of me amongst these mates?

HORTENSIO 'Mates', maid? How mean you that? No mates for you
 Unless you were of gentler, milder mould. 60

KATHERINA I'faith, sir, you shall never need to fear.
 Iwis it is not half-way to her heart,
 But if it were, doubt not her care should be
 To comb your noddle with a three-legged stool,
 And paint your face, and use you like a fool. 65

HORTENSIO From all such devils, good Lord deliver us.
 GREMIO And me too, good Lord.

se povýšeně nezřek Ovidia.
 Logiku bystřete si mezi lidmi
 a rétoriku cvičte v hovoru. 35
 Občas si zobněte hudby a poezie,
 ať se vám potom snáze polyká
 etika nebo metafyzika.
 Co nechutná, vám nezažene hlad,
 studujte jenom to, co máte rád. 40

LUCENZIO Díky ti, Tranio, dobře mi radíš.
 Jestli už Biondello dorazil,
 je nejvyšší čas najmout si tu dům,
 kde bychom mohli se ctí přijímat
 přátele, jež v Padově najdeme. 45
 Ne, počkej ještě. Vidíš, co sem kráčí?

TRANIO Nějaký tyátr nám na přivítanou.
*Vystoupí Battista s dcerami Kateřinou a Biankou,
 starý pán Gremio a Hortensio, nápadník Bianky.
 Lucenzio a Tranio ustoupí stranou.*

BATTISTA Tak dost už, pánové, dost naléhání.
 Snad jsem řekl jasně, že svou mladší dceru
 nikomu nedám, dokud nenajdu 50
 ženicha pro tu starší, Kateřinu.
 Jestli z vás někdo tuhle miluje
 – oba vás znám a chovám v úctě –, prosím,
 nic nenamítám, můžete ji získat.

GREMIO Tuhle a získat? Tůdle! Radši ztřískat 55
 tu fúrii. Nechceš ji, Hortensio?

KATEŘINA *(K Battistovi)*
 To vážně, otče, dovolíte, aby
 se tady o mě každý otíral?

HORTENSIO Otíral? O vás? Každý? Leda nos.
 To tak, lámat si zuby o takovou kost! 60

KATEŘINA Tu kost si, pane, do úst neberte.
 Zaskočí vám, protože vás má po krk.
 A jestliže vám projeví svou péči,
 pak tím, že židlí zvalčuje vám kšticí
 a přidá kopanec. Jo, na zadnici. 65

HORTENSIO Pánbůh mě chraň před touhle satorií.
 GREMIO Mě taky. Amen.

TRANIO	<i>(Aside to Lucentio)</i> Husht, master, here's some good pastime toward. That wench is stark mad or wonderful froward.	
LUCENTIO	<i>(Aside to Tranio)</i> But in the other's silence do I see Maid's mild behaviour and sobriety. Peace, Tranio.	70
TRANIO	<i>(Aside to Lucentio)</i> Well said, master. Mum, and gaze your fill.	
BAPTISTA	Gentlemen, that I may soon make good What I have said – Bianca, get you in. And let it not displeas thee, good Bianca, For I will love thee ne'er the less, my girl.	75
KATHERINA	A pretty peat! It is best Put finger in the eye, an she knew why.	
BIANCA	Sister, content you in my discontent. <i>(To Baptista)</i> Sir, to your pleasure humbly I subscribe. My books and instruments shall be my company, On them to look and practise by myself.	80
LUCENTIO	<i>(Aside to Tranio)</i> Hark, Tranio, thou mayst hear Minerva speak.	
HORTENSIO	Signor Baptista, will you be so strange? Sorry am I that our good will effects Bianca's grief.	85
GREMIO	Why will you mew her up, Signor Baptista, for this fiend of hell, And make her bear the penance of her tongue?	
BAPTISTA	Gentlemen, content ye. I am resolved. Go in, Bianca. <i>Exit Bianca.</i> And for I know she taketh most delight In music, instruments, and poetry, Schoolmasters will I keep within my house Fit to instruct her youth. If you, Hortensio, Or, Signor Gremio, you know any such, Prefer them hither; for to cunning men I will be very kind, and liberal To mine own children in good bringing up. And so farewell. Katherina, you may stay, For I have more to commune with Bianca. <i>Exit.</i>	90 95 100

TRANIO	<i>(Stranou k Lucenziovi)</i> Sledujete to, pane? To je mela! Ta holka je tak strašná, až je skvělá.	
LUCENZIO	<i>(Stranou k Traniovi)</i> Zato ta druhá ve svém mlčení je zosobněné božské zjevení. Bud' zticha, Tranio.	70
TRANIO	<i>(Stranou k Lucenziovi)</i> No dobře, pane. Už ani muk, ať z toho něco máme.	
BATTISTA	Panstvo, teď uděláme, jak jsem řek, a Bianka půjde pěkně domů. Bianco, netrap se proto, Bianco, Biančičko, vždyť ty jsi moje zlato, zlatičko.	75
KATEŘINA	Mazánek je to. Když se přesvědčí, že jí to svědčí, hned se rozbřečí.	
BIANKA	A tebe těší jenom trápit mě. <i>(K Battistovi)</i> Tátinku, pokorně vás poslechnu a o samotě zůstanu jen s knihou a se svou loutnou, jak si přejete.	80
LUCENZIO	<i>(Stranou k Traniovi)</i> Tranio, slyšels? Slyšels bohyni?	
HORTENSIO	Siñore Battisto, nebuďte krutý. Proč musí Bianka trpět za to, že my dva ji chceme?	85
GREMIO	Kvůli téhle sani ji chcete věznit? Bianka musí pykat za prostofekost téhle dračice?	
BATTISTA	Pánové, dost. Jsem pevně rozhodnut. Bianko, jdi domů. <i>Odejde Bianca.</i> Protože vím, že moje mladší dcera má talent pro hudbu a poezii, pojal jsem plán, že najmu učitele. Hortensio nebo vy, Gremio, jestli o někom víte, přiveďte ho. Každého učence v těch oborech privítám vřele, neboť chci svým dětem dopřát co nejskvělejší vzdělání. Poroučím se. Ty, Katko, můžeš zůstat. Chci Biance něco důvěrného říct. <i>Odejde.</i>	90 95 100

- KATHERINA Why, and I trust I may go too, may I not?
What, shall I be appointed hours, as though belike
I knew not what to take and what to leave? Ha!
Exit.
- GREMIO You may go to the devil's dam. Your gifts are so 105
good here's none will hold you. Their love is not so
great, Hortensio, but we may blow our nails together
and fast it fairly out. Our cake's dough on both sides.
Farewell. Yet for the love I bear my sweet Bianca, if I
can by any means light on a fit man to teach her that
wherein she delights, I will wish him to her father.
- HORTENSIO So will I, Signor Gremio. But a word, I pray.
Though the nature of our quarrel yet never brooked
parle, know now, upon advice, it toucheth us both –
that we may yet again have access to our fair 115
mistress and be happy rivals in Bianca's love –
to labour and effect one thing specially.
- GREMIO What's that, I pray?
- HORTENSIO Marry, sir, to get a husband for her sister.
- GREMIO A husband? A devil! 120
- HORTENSIO I say a husband.
- GREMIO I say a devil. Think'st thou, Hortensio, though
her father be very rich, any man is so very a fool to
be married to hell?
- HORTENSIO Tush, Gremio. Though it pass your patience 125
and mine to endure her loud alarums, why, man,
there be good fellows in the world, an a man
could light on them, would take her with all faults,
and money enough.
- GREMIO I cannot tell. But I had as lief take her dowry 130
with this condition: to be whipped
at the high cross every morning.
- HORTENSIO Faith, as you say, there's small choice in rotten apples.
But come, since this bar in law makes us friends, it shall
be so far forth friendly maintained till by helping¹³⁵
Baptista's eldest daughter to a husband we set his
youngest free for a husband, and then have to't afresh.
Sweet Bianca! Happy man be his dole. He that runs
fastest gets the ring. How say you, Signor Gremio?
- GREMIO I am agreed, and would I had given him the best 140
horse in Padua to begin his wooing that would

- KATEŘINA A taky můžu jít, když se mi zachce.
Bude mi předpisovat co a jak,
kdy, kde a s kým, jak dlouho? Pche. To zrovna.
Odejde.
- GREMIO Jenom si jdi, a nejlíp do pekla. Tady tvé vlohy nikdo 105
neocení. Hortensio, zdá se, že si ještě počkáme, než se
dočkáme své lásky. Kdo ví, jestli se vůbec něco upeče?
Ať se na to koukám z jedné nebo z druhé strany, je to
bledoučké. Buďte zdrav. Ale já z lásky k Biance
neustanu a budu hledat a hledat, až najdu učitele, který
ji naučí vše, po čem touží. A doporučím ho jejímu otci.
- HORTENSIO Já rovněž tak, siňore Gremio. Ale počkejte ještě.
My dva jsme soupeři, vidíte, a musíme stát vždycky
proti sobě, že? Jenomže pochopte, v současné situaci,
abychom znovu získali přístup k naší milované 115
a mohli statečně soupeřit o její lásku, je třeba
dočasně se spojit a společně zařídit jistou věc.
- GREMIO Prosím vás jakou?
- HORTENSIO Najít manžela pro její sestru.
- GREMIO Manžela? Leda čerta. 120
- HORTENSIO Řekl jsem manžela.
- GREMIO A já řek čerta. Hortensio, chlapče, kdo by byl
takový blázen, aby si na krk uvázal takovou
semetriku? To radši oprátku.
- HORTENSIO No tak, pane Gremio. Přirozeně že my dva 125
bychom těžko měli trpělivost snášet to její běsnění,
ale možná jsou na světě i takoví, jen bohužel
zrovna nevím kde, co by ji brali brali i takovou,
jaká je. Za ty peníze!
- GREMIO Já nevím. Ale kdyby mi někdo nabízel její věno jen za
to, že si ráno co ráno stoupnu na pranýř a nechám se
ztrískat karabáčem, já bych to snad i vzal. Ale vzít si ji?
- HORTENSIO Není růže bez trní, jak se říká. A proto, když už z nás
tahle nesnáz učinila přátele, čiňme se, přáteli, i my
a hledejme manžela, neboť teprve až za starší 135
sestrou spadne klec, bude smět ta mladší pod čepec.
A pak ať se rozhodne, Biančička. Šťastnější vyhraje.
Hop, nebo trop. Konec dobrý, všechno dobré.
Tak co vy na to, pane Gremio?
- GREMIO Souhlasím, a nejlepšího koně 140
v Padově dal bych tomu,

	thoroughly woo her, wed her, and bed her, and rid the house of her. Come on. <i>Exeunt Hortensio and Gremio.</i>	
TRANIO	I pray, sir, tell me: is it possible That love should of a sudden take such hold?	145
LUCENTIO	O Tranio, till I found it to be true I never thought it possible or likely. But see, while idly I stood looking on I found the effect of love in idleness, And now in plainness do confess to thee That art to me as secret and as dear As Anna to the Queen of Carthage was, Tranio, I burn, I pine, I perish, Tranio, If I achieve not this young modest girl. Counsel me, Tranio, for I know thou canst. Assist me, Tranio, for I know thou wilt.	150 155
TRANIO	Master, it is no time to chide you now. Affection is not rated from the heart. If love have touched you, naught remains but so – Redime te captum quam queas minimo.	160
LUCENTIO	Gramercies, lad. Go forward, this contents. The rest will comfort, for thy counsel's sound.	
TRANIO	Master, you looked so longly on the maid Perhaps you marked not what's the pith of all.	
LUCENTIO	O yes, I saw sweet beauty in her face, Such as the daughter of Agenor had, That made great Jove to humble him to her hand When with his knees he kissed the Cretan strand.	165
TRANIO	Saw you no more? Marked you not how her sister Began to scold and raise up such a storm That mortal ears might hardly endure the din?	170
LUCENTIO	Tranio, I saw her coral lips to move, And with her breath she did perfume the air. Sacred and sweet was all I saw in her.	
TRANIO	<i>(Aside)</i> Nay, then 'tis time to stir him from his trance. <i>(To Lucentio)</i> I pray, awake, sir. If you love the maid, Bend thoughts and wits to achieve her. Thus it stands: Her elder sister is so curst and shrewd That till the father rid his hands of her, Master, your love must live a maid at home,	175 180

	kdo by o ni stál a pak si ji vzal – v kostele, do postele a hlavně z jejich domu. Jdeme! <i>Odejdou Gremio a Hortensio.</i>	
TRANIO	Opravdu, pane, to snad není možné, takhle se zčistajasna zamilovat.	145
LUCENZIO	Tranio, kdyby se to nestalo, taky bych tomu nikdy neuvěřil. Viděl jsi, jenom jsem tu stál a koukal a z toho koukání a stání vzešla láska. A teď ti musím přiznat, příteli, drahý a blízký mi, jak byla Anna královně z Kartága, že hořím, sálám a lehnu popelem, Tranio, jestli ta cudná dívka nestane se mou. Porad' mi, Tranio, vím, že to umíš. Pomoz mi, Tranio, vím, že víš jak.	150 155
TRANIO	Lásku vám, pane, nevymluvím. Řeči vás nevyléčí, stůně-li vám srdce. Však: „Redime te captum quam queas minimo.“ Aneb: „Z lásky se vykup hlavně lacino.“	160
LUCENZIO	Máš zdravé názory a díky za ně. I když dost laciné. Ale pokračuj!	
TRANIO	Tak divě jste se na to děvče díval, že vám to hlavní možná uniklo.	
LUCENZIO	Co by mi uniklo? Viděl jsem všechno. Tvář krásnou jak tvář božské Evropy, před kterou Zeus pokorně se sklomil a koleny zulíbal krétské břehy.	165
TRANIO	Víc nic? A toho jste si nevšim, pane, jak její sestra začla vyvádět a střečkovat, až uši zaléhaly?	170
LUCENZIO	Všim jsem si jejich korálových rtů, která se pohla dechem vonným tak, že sladká vůně obestřela svět.	
TRANIO	<i>(Stranou)</i> Je načase ho z toho transu dostat. <i>(K Lucenziovi)</i> Vzbudte se, pane, jestliže ji chcete, a vemte rozum do hrsti! Oč jde: Ta starší sestra je tak strašná štěkna, že dokud té se nezbaví, ta pěkná nebude smět vytáhnout z domu paty.	175 180

	And therefore has he closely mewed her up Because she will not be annoyed with suitors.	
LUCENTIO	Ah, Tranio, what a cruel father's he! But art thou not advised he took some care To get her cunning schoolmasters to instruct her?	185
TRANIO	Ay, marry am I, sir, and now 'tis plotted.	
LUCENTIO	I have it, Tranio.	
TRANIO	Master, for my hand, Both our inventions meet and jump in one.	
LUCENTIO	Tell me thine first.	
TRANIO	You will be schoolmaster And undertake the teaching of the maid. That's your device.	190
LUCENTIO	It is. May it be done?	
TRANIO	Not possible; for who shall bear your part, And be in Padua here Vincentio's son, Keep house, and ply his book, welcome his friends, Visit his countrymen, and banquet them?	195
LUCENTIO	Basta, content thee, for I have it full. We have not yet been seen in any house, Nor can we be distinguished by our faces For man or master. Then it follows thus: Thou shalt be master, Tranio, in my stead; Keep house, and port, and servants, as I should. I will some other be, some Florentine, Some Neapolitan, or meaner man of Pisa. 'Tis hatched, and shall be so. Tranio, at once Uncase thee. Take my coloured hat and cloak. When Biondello comes he waits on thee, But I will charm him first to keep his tongue.	200
TRANIO	So had you need. In brief, sir, sith it your pleasure is, And I am tied to be obedient – <i>(They exchange clothes)</i> For so your father charged me at our parting, 'Be serviceable to my son,' quoth he, Although I think 'twas in another sense – I am content to be Lucentio Because so well I love Lucentio.	205
		210
		215

	Do klece zavřel táta holubici, aby ji neplašili nápadníci.	
LUCENZIO	Taková surovost, taková podlost! Jenomže nemluvil on taky o tom, že pro svou dcerku hledá učitele?	185
TRANIO	Ano, to řek. A vy už máte plán.	
LUCENZIO	Mám, Tranio.	
TRANIO	A o co, že vím jaký? Protože mě napadla stejná věc.	
LUCENZIO	Tak schválně, mluv!	
TRANIO	Tím učitelem, který slečinku dovzdělá, chcete být vy, není-liž pravda?	190
LUCENZIO	Správně. A proč ne?	
TRANIO	Protože kdo pak bude v Padově hrát roli syna páně Vincenza? Kdo bude držet dům a líhat v knihách, obcházet krajany a zvat je k sobě?	195
LUCENZIO	Bez obav, Tranio. Já vím, co dělám. Tady nás zatím nikdo neviděl a podle tváře sotva někdo pozná, kdo z nás je pán a kdo je sluha. Pročež, ty budeš pán, ty budeš místo mě dbát o dům, o sluhy a o mé jméno, a já – já budu nikdo: Florentán, Napolitán, chudobný poutník z Pisy. Tak ujednáno? Tranio, jdem na to. Svlékni se. Tady máš můj plášť a klobouk. Až přijde Biondello, bude tvým sluhou. Jen aby držel jazyk za zuby.	200
TRANIO	To bude muset. Pro mě za mě, dělejte si, co chcete. Vy jste pán a já vás musím ve všem poslechnout. <i>(Převlékají se)</i> Však mi váš otec při odchodu říkal: „Buď jeho pravou rukou.“ I když nevím, jestli to myslel takhle doslova. Rád budu, pane, Lucenzia hrát, tu figuru mám konec konců rád.	205
		210
		215